

Vår saksbehandler
Gro Aalbu

Referanse
GRAA/2018/131-19/N08

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Utvalg for bygg- og arealplansaker	20/6	28.01.2020
Kommunestyret	20/5	30.01.2020

Ny kommunal forskrift - Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken, Oppdal kommune, Trøndelag

Vedlegg

- 1 Utkast - Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken, Oppdal kommune, Trøndelag.
- 2 Utredning av forsøksordninger med snørekjøring - Oppdal
- 3 Reindriftsfaglig høringsuttalelse - forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy
- 4 Høringsuttale fra FMTL - forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy
- 5 Protokoll (2372414).pdf
- 6 Uttalelse til høring. Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy. Oppdal kommune
- 7 Fylkeskommunens uttalelse til forslag til Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Utløpings sak Bygningsrådet 16.09.19 sak 19/87

Saksopplysninger

Bakgrunn

Oppdal kommune er i brev fra Miljødirektoratet av 24.05.18 utvalgt som en av seks kommuner til å delta i en forsøksordning med løyper for persontransport med beltekjøretøy, som et forsøk på inntil 6 år. Lovhjemmelen for forsøksordningen kom med en endring i lov om motorferdsel av 16.06.2017 (Prop.83L (2016-2017) *Endringer i motorferdselloven (forsøksordning for catskiing)*). Begrunnelsen for å initiere en forsøksordning er, ifølge regjeringen, å finne ut om catskiing kan gi alpintre nye inntekter, og om virkningene for annet reiseliv, naturmangfold, friluftsliv og reindrift er akseptable.

Begrepet catskiing benyttes om å transportere skiløpere med tråkkemaskin eller beltevogn, slik at de kan kjøre ned igjen utenfor preparerte skibakker. Catskiing kan bare skje med utgangspunkt i eksisterende alpinanlegg. Kommunedirektøren har valgt å gi catskiing et norsk navn: snørekjøring.

Oppdal skiheiser søkte 07.03.2014 Oppdal kommune om å benytte tråkkemaskin for persontransport fra toppen av skiheisene Vangslia og Stølen, som utgangspunkt for turer til Blåørpiken. Kommunen hadde på det tidspunktet ikke mulighet til å gi en slik tillatelse ut fra gjeldende lov. Løypetraseene for dette formålet ble imidlertid inkludert og godkjent som en del av kommuneplanens arealdel fra 2015.

På grunnlag av utlysningen av forsøksordningen søkte Oppdal kommune 20.02.2018 om å delta. I søknaden beskrev kommunen snørekjøring som et supplerende tilbud innen skiutfart til både egen befolkning, hyttegjester, vinterturister og besøkende fra hele regionen. Ikke minst også at snørekjøring vil kunne være et verdifullt tilbud i forbindelse med utvikling av skiturisme i Oppdal.

Myndighet til å fastsette forskrift for catskiing er gitt til seks kommuner i landet. Forsøksordningen varer i seks år fra 7. mai 2018 til 2024. Ordningen skal evalueres etter fire år, og tidsnok til at en eventuell permanent lovendring kan tre i kraft før forsøksordningen utløper.

Fastsetting av lokal forskrift er hjemlet i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, og må følge saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven §§ 37 og 38.

Arbeidet videre

Oppdal kommune har engasjert Plankontoret til å utarbeide utredningen som er påkrevd i tråd med vilkårene i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, § 4a, tredje til åttende ledd, samt å utarbeide forslag til forskrift. Plankontoret og administrasjonen har gjennomført møter med Trollheimen Sijte, med Oppdal skiheiser as og grunneier Oppdal bygdeallmenning.

Konsekvensutredningen beskriver godt tiltaket på side 4 og 5, slike turer ble arrangert fram til 2003 i regi av Oppdal skiheiser. Det er to aktuelle traséer som er omsøkt, opp fra hver toppheis i Vangslia og Stølen samt en tredje rute for tråkkemaskina å kjøre ned. Disse tre traséene er vist i kommuneplanens arealdel siden 2015 med formål 'samferdselslinjer for motorferdsel i utmark'.

Konsekvensutredning av virkninger ved en ev. gjennomføring av snørekjøring til Blåørpiken i kap 5 viser at reindrifta er den interessen som vurderes å få store negative følger av tiltaket da dette er vinterbeite for rein ut mars måned. Friluftslivsinteressene, naturmangfoldet, sikkerhet og klima- og energi vurderes å få middels negative virkninger.

Grunneier Oppdal bygdeallmenning har gitt samtykke til tiltaket som en prøveordning i møte 19.08.19 sak 17/2019: *Styret i Oppdal Bygdeallmenning har ingen merknader til utredningen fra Oppdal kommune vedrørende forsøksordning for snørekjøring til Blåøret og gir grunneiertillatelse til gjennomføring av forsøksordningen i perioden fra 2020 til 2024.*

Bygningsrådet behandlet konsekvensutredningen og forslag til forskrift i møte 16.09.19 og vedtok i sak 19/87 å sende forslaget ut på høring. Høringsperiode 25.09 – 01.11.19.

Det er kommet inn fire høringsuttalelser, alle ligger vedlagt saken i sin helhet:

Høringssvar	Kommunedirektørens kommentar
Trøndelag fylkeskommune 10.10.19 Tiltaket er en forsøksordning underlagt strenge vilkår fra Miljødirektoratet. Kommunenes forslag til forskrift setter også klare betingelser for virksomheten, med en begrenset sesong og antall turer pr helg. Vi har ikke merknader til forslaget til forskrift.	
Sametinget 29.10.19 Før forsøksordningen med catskiing, bl.a i Oppdal, ble iverksatt, ble det gjennomført konsultasjoner mellom Sametinget og Miljødirektoratet. Sametinget hadde følgende forutsetning for en tilslutning for en gjennomføring av forsøksordningen i Oppdal: <i>Miljødirektoratet kan velge Oppdal kommune som en forsøkskommune, med henstilling til Oppdal kommune om å inngå forpliktene avtale med Trollheimen reinbeitedistrikt om ivaretagelse av samisk reindrift med utgangspunkt i uttalelsen fra Trollheimen reinbeitedistrikt. Sametinget presiserer at deres tilslutning gjelder området Auran, Blåøret og Ørsnipen. Eventuell aktivitet utenfor dette området må avklares i dialog med reindrifta først.</i> Sametinget forutsetter at forsøket i Oppdal holdes innenfor rammene som	Dette er ivaretatt i prosessen og arbeidet.

fremgår av den nevnte forutsetningen.	
<p>Fylkesmannen i Trøndelag 30.10.19 Fylkesmannen er fornøyd med temaene som er utredet i saken, og utredningen er i hovedsak tilfredsstillende gjennomført. Det påpekes følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Manglende vurdering av naturmangfoldloven §§ 8.12 vil være saksbehandlingsfeil - Naturmangfold er vurdert uten henvisning til NML § 8 - Vi kan ikke se at samlet belastning på naturmangfoldet er vurdert. - Vi kan ikke se at alternative kjøretraséer er vurdert - Nedkjøringssektorer bør vurderes kartfestet. 	<p>I telefon med Fylkesmannen er følgende oppklart:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er ikke krav om ny utredning. Saksframlegget kan henvise til NML. - Det var ikke kjent for FM at trasé er vist i arealdelen.
<p>Fylkesmannen i Trøndelag – reindriftsfaglig høringsuttale 4.11.19. Vinterbeitet har stor verdi for reindrifta, og reinen er i en sårbar periode for forstyrrende aktivitet. Positivt at reindrifta er involvert i prosessen. Skeptisk til tiltak som medfører vesentlig økt ferdsel i vinterbeiteområdene. Stiller krav til at snørekjøring ikke skjer før 1. april og med begrensede antall turer. En forutsetning at snørekjøringen kan utsettes og stoppes jf reindriftslovens § 65 <i>ferdsel i områder hvor rein beiter.</i></p> <p>Vilkår for tiltaket at brukere av tjenesten informeres om at det kan være rein i området, samt hvordan man skal opptre i møte med rein. Videre forutsettes løpende og direkte kontakt med Trollheimen sijte i forkant av kjøringen, og/eller dersom det forekommer avvik.</p>	<p>Også omtalt i utredningen.</p> <p>Vilkårene tatt inn i § 4 i forslag til forskrift.</p>

Miljøfaglig vurdering

Planforslaget skal vurderes i forhold til §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven (nml).

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

I artsdatabanken er det lirype og fjellrype av rødlistede arter som vurderes å kan bli påvirket av den planlagte aktiviteten, begge artene er kategorisert til *nær truet*. Snørekjøringen vil gi økt tilgjengelighet til fjellområdene rundt og økt ferdsel kan virke inn.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Se samlet vurdering og anbefaling i konsekvensutredningen.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Samlet vurdering etter naturmangfoldloven er at kunnskapsgrunnlaget anses å være tilstrekkelig til å kunne vurdere planforslaget (nml § 8). Føre-var-prinsippet i nml § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Dersom forslag til forskrift begrenser kjøringen til april samlet belastning på viktige økosystemer bli lite berørt (nml § 10). Det forventes ikke at tiltaket vil føre til miljøforringelse (nml § 11). Tiltakshaver må i tilfelle dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skader. Nml § 12 anses ikke relevant i denne sammenhengen.

Klima- og energivurderingene viser at utslipp i forsøksperioden 2020-2024 vil bidra med omtrent 5 tonn CO²-ekvivalenter i klimagassutslipp (forutsatt 15 kjøreturer opp til Blåørpiken i april). Dette blir et bidrag i motsatt retning av målene som er satt i vedtatt klima- og energiplan av 9.05.2019.

Landbruksfaglig vurdering

I dialog med grunneier Oppdal bygdeallmenning og reindriftslaget Trollheimen Sijte er det kommet fram til en mulighet for å drive med snørekjøring, begrenset til april. Det er viktig for utmarksbasert matproduksjon å ha tilgjengelig vinterbeiteareal uten store forstyrrelser. Selv om transporten/aktiviteten i hovedsak blir rett opp fra skiheisene, vet vi at økt tilgjengelighet og aktivitet videre innover forbi Blåøret kan tilta pga dette. De fleste år er reinen i månedsskiftet mars/april på forflytning til vårbeiter og kalvingsland. Tillatelse til tiltaket i april vil i de fleste år være mulig, uten å forringe matproduksjonen.

Folkehelsevurdering

Snørekjøring vil være et ekstra og spesielt tilbud til befolkningen og turister om å komme seg inn i fjellområder man kanskje ikke vil ha oppsøkt selv. Kanskje kan dette være med å inspirere til mer ferdsel i fjellet. Dette vil være et godt tilbud og styrke næringsutviklingen. Aktiviteten må være godt regulert slik at det ikke går på bekostning av hverken reindrift eller skade på naturen.

Vurdering

Skiheisene i Oppdal er et godt kjent tilbud i Midt-Norge, både kjent for et komplett system av skiheiser og nedfarter med stor variasjon, og for løssnø-muligheter utenom preparerte løyper. Snørekjøring opp til Blåørpiken vil komplettere dette unike heissystemet med en forlengelse av nedkjøringen med ca 4 km til hver heis-topp.

Samtidig vil klimaavtrykket av tiltaket økes, så sant tråkkemaskinen bruker fossilt brensel. Kan dette vurderes å være en «unødvendig» aktivitet ut fra et klimahensyn?

Kommunedirektøren tolker politikerne dit at forsøket ønskes gjennomført; både ut fra politisk behandling av kommuneplanens arealdel i juni der trasèene er med, samt at Bygningsrådet i september vedtok å sende forslaget til høring.

Kommunedirektørens forslag til forskrift for forsøksordningen er satt meget stramt, både ut fra reindrifta sitt vinterbeitebehov, samt naturmangfold, friluftsliv, klima- og miljø i helhet. Det foreslås en begrenset tillatelse til persontransport/snørekjøring i første halvdel av april, samtidig som det settes en del klare vilkår vedr sikkerhet, informasjonsansvar m.v. Dette er tatt inn i vedlagte forslag til forskrift.

Ettersom Oppdal og 5 andre kommuner er gitt spesiell tillatelse til å prøve ut en slik forsøksordning vil det være nyttig å få gjennomført forsøket i de fem gjenstående år av forsøksperioden (2020-2024). I løpet av perioden skal tiltaket evalueres. Etter det kommunedirektøren erfarer er ingen av de andre kommunene kommet i gang med forsøksordning i sine kommuner enda.

Kommunedirektørens tilråding

Utvalg for bygg og arealplansaker tilrår Oppdal kommunestyre å gjøre slikt vedtak:

Oppdal kommunestyre godkjenner vedlagte Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken, Oppdal kommune, Trøndelag - med hjemmel i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a, tredje ledd, og forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4b.

Forskriften blir gjeldende fra 1.april 2020 til 20. april 2024.
Forskriften kunngjøres i henhold til forvaltningslovens § 38.

Saksprotokoll i Utvalg for bygg- og arealplansaker - 28.01.2020

Behandling

Arnstein Granlund spurte om sin habilitet i saken.
John B. Volden spurte om sin habilitet i saken.

Innstilling

Arnstein Granlund ble enstemmig erklært habil i saken (6 st.).
John B. Volden ble enstemmig erklært habil i saken (6 st.).

Kommunedirektørens innstilling ble tiltrådt med 6 mot 1 stemmer (*mindretallet: MDG*).

Innstillingen blir som følger:

Oppdal kommunestyre godkjenner vedlagte Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken, Oppdal kommune, Trøndelag - med hjemmel i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a, tredje ledd, og forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4b.

Forskriften blir gjeldende fra 1.april 2020 til 20. april 2024.
Forskriften kunngjøres i henhold til forvaltningslovens § 38.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 30.01.2020

Behandling

Vedtak

Innstilling fra utvalg for bygg- og arealplansaker ble vedtatt med 23 mot 2 stemmer.
(mindretall: MDG)

Vedtaket blir som følger:

Kommunestyret godkjenner vedlagte Forskrift om forsøksordning med persontransport med tyngre beltekjøretøy fra Oppdal skisenter til Blåørpiken, Oppdal kommune, Trøndelag - med hjemmel i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a, tredje ledd, og forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4b.

Forskriften blir gjeldende fra 1.april 2020 til 20. april 2024.

Forskriften kunngjøres i henhold til forvaltningslovens § 38.